

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/145/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713210159
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8713210159.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu Československá obchodní banka, a. s., Radlická 333/150, Praha 5, Česká republika, IČO: 00 001 350, právne zastúpený Mgr. Petrom Olejárom, usadeným euroadvokátom, Mikulášska 29, Bratislava, proti žalovanému M. O., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom E. XXXX/XX, O., t. č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníkom pre konanie JUDr. B. B., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu K., o zaplatenie 91 521,81 Kč s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 10C 7/2014 - 60 zo dňa 10.02.2014 takto jednodhlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Poprad (ďalej len prvostupňový súd) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 74 071,54 Kč spolu s 5,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 59 103,46 Kč od 19.06.2013 do zaplatenia a náhradu trov konania 446,65 Eur, to všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

V odôvodnení uviedol, že žalobca sa domáhal voči žalovanému zaplatenia 91 521,81 Kč pozostávajúcej z neuhradeného úveru 59 103,46 Kč (z toho nesplatená istina úveru je 58 797,46 Kč a nesplatené poplatky 306,- Kč), kapitalizovaného úroku z úveru 19 665,27 Kč a kapitalizovaného zákonného úroku z omeškania 12 753, 08 Kč. Okrem toho si žalobca uplatnil úrok z úveru vo výške 10,9 % ročne zo sumy 58 797,46 Kč od 19.06.2013 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 7,5 % ročne zo sumy 59 103,46 Kč od 19.06.2013 do zaplatenia. Vo veci bol dňa 03.10.2013 vydaný platobný rozkaz č. k. 12Ro 420/2013-43, ktorý sa však nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk a na základe čoho súd vydaný platobný rozkaz zrušil. Súd ustanovil žalovanému opatrovníka pre konanie, lebo jeho pobyt nie je známy. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca ako banka a veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka na sumu 100 000,- Kč a ktorá suma bola žalovanému vyplatená. Žalovaný sa zaviazal splatiť úver v 60- tich mesačných splátkach po 2 170,- Kč mesačne s tým, že 1. splátka bola splatná dňa 13.01.2008 a posledná splátka bola splatná 13.12.2012. Podľa dojednaných zmluvných podmienok nesplatená istina úveru bola úročená úrokom z úveru vo výške 10,9 % ročne, splatným mesačne spolu s dojednanými splátkami úveru. Keďže žalovaný tieto splátky riadne neplatil a to napriek upomienkam, žalobca oznámil žalovanému zosplatenie dlžného úveru s účinkami k 18.6.2013. K tomuto dátumu sa stal splatným celý zostatok nesplateného úveru v sume 59 103,46 Kč a ku ktorému si žalobca uplatnil 7,5 % úrok z omeškania ročne od nasledujúceho dňa po zosplatení úveru, t. j. od 19.06.2013 do zaplatenia a navyše si uplatnil ešte úrok z úveru 10,9 % ročne zo sumy 58 797,46 Kč od 19.06.2013 do zaplatenia a dožadoval sa tiež zaplatenia vyčísleného kapitalizovaného úroku z úveru v sume 19 665,27 Kč a vyčísleného kapitalizovaného zákonného úroku z omeškania vo výške 12 753,08 Kč. Žalovaný, resp. jeho ustanovený opatrovník sa k žalobe nevyjadrili a nepreukázali úhradu žalovaných súm. Vzhľadom k tomu, že záväzkový vzťah vznikol medzi žalobcom, ktorý má sídlo v Českej republike a žalovaný ma

pobyt v Slovenskej republike, posudzoval súd svoju právomoc na prejednávanie tohto sporu v zmysle oddielu 1, článok 2 Nariadenia rady (ES) č. 44/2001, podľa ktorého je daná právomoc súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie v tejto veci.

Následne súd citoval ust. § 497, § 365, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. k), ods. 5, § 517 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 01.02.2013 a uviedol, že dôvodný je žalovaný nárok žalobcu pokiaľ ide o zaplatenie dlžného zostatku úveru 59 103,46 Kč a úroku z omeškania z tejto istiny za čas od 26.08.2010 do jej zosplatnenia k 18.06.2013 v zákonnej výške 9 % ročne, čo predstavuje 14 968,08 Kč. Spolu tak súd priznal žalovanému nárok na zaplatenie 74 071,54 Kč (59 103,46 Kč + 14 968,08 Kč) a úrok z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 59 103,46 Kč od nasledujúceho dňa po zosplatnení úveru t. j. od 19.06.2013 až do zaplatenia. Pokiaľ však žalobca žiadal prísúdiť aj zaplatenie iných súm a uplatnil si duplicitný úrok (jednak zmluvný úrok z úveru a jednak dojednaný úrok z omeškania za neplatenie úveru), v tejto prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú a odporujúcu zákonnej úprave týkajúcej sa spotrebiteľa zamietol. V prípade uplatnených duplicitných úrokov ide o neprimeranú výšku žalovaných úrokov, ktoré sú neprijateľnou podmienkou voči žalovanému ako spotrebiteľovi, čo spôsobuje ich neplatnosť. Keďže z vôle žalobcu došlo k zosplatneniu úveru, ním vyčíslená dlžná suma pozostávajúca z neuhradeného zostatku úveru a poplatkov ku dňu zosplatnenia a vyčíslené úroky z omeškania do zosplatnenia úveru predstavujú dlžnú pohľadávku žalobcu voči žalovanému a dlh žalovaného voči žalobcovi. Keďže došlo k zosplatneniu úveru a úver s príslušenstvom sa stal splatným naraz, nemôže si žalobca po zosplatnení úveru uplatňovať zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom podľa podmienok, ktoré platili medzi účastníkmi do zosplatnenia úveru. Po zosplatnení úveru žalobca má právo žiadať zaplatenie vyčíslenej sumy ako dlžnej pohľadávky spolu s úrokom z omeškania v zákonnej výške, ide o nový stav, ktorý vyvolal sám žalobca tým, že vyhlásil zosplatnenie úveru, čím sa z úveru stal peňažný dlh a pokiaľ je s jeho zaplatením dlžník v omeškani, žalobca ako veriteľ má právo na úrok z omeškania v zákonnej výške. Pokiaľ by súd prísúdil žalobcovi aj ďalšie sumy, takéto rozhodnutie by bolo nespravodlivé, poškodzovalo by žalovaného ako spotrebiteľa a žalobcovi by tak vznikol nezaslúžený zisk, ktorý nepožíva súdnu ochranu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku, proti zamietavému výroku, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v dôsledku čoho došlo k zamietnutiu žaloby v časti kapitalizovaných zmluvných úrokov, čiastočnému nepriznaniu úrokov z omeškania, úrokov z úveru vo výške 10,90 % ročne zo sumy 58 797,46 Kč od 19.06.2013 do zaplatenia a poplatkov vo výške 360 Kč. Žalovaný počas trvania zmluvného vzťahu so žalobcom si neplnil svoje záväzky dohodnuté v zmluve o úvere, prestal splácať splátky, ku ktorým bol v zmluve zaviazaný, na čo bol žalobcom opakovane upozorňovaný prostredníctvom zaslaných upomienok a výziev na úhradu dlžných splátok. Žalovaný svoje záväzky však naďalej neplnil, preto žalobca pristúpil k uplatneniu svojho nároku na súde. Ďalej uviedol, že účastníci zmluvy si zvolili právo, ktorým sa zmluva a ich záväzkový vzťah bude riadiť, a to právo Českej republiky. Súd prvého stupňa pritom nesprávne aplikoval právne predpisy Slovenskej republiky. Uviedol, že účastníci zmluvy si zvolili právo, ktorým sa zmluva a ich záväzkový vzťah bude riadiť, a to právo Českej republiky. Súd prvého stupňa pritom nesprávne aplikoval právne predpisy Slovenskej republiky. Úroky z omeškania mali byť priznané v zmysle NV Českej republiky č. 142/1994 Sb., ktorých výška ku dňu zosplatnenia úveru, t.j. k 25.08.2010 bola 7,75 %. Ďalej žalobca namietal nepriznanie úrokov vo výške 10,90 % ročne z vyčerpaného a nesplateného úveru (bod I.5 zmluvy) súčasne s úrokmi z omeškania pokiaľ ide o splátky istiny po termíne splatnosti. V časti nepriznaného poplatku 360 Kč súd svoje rozhodnutie nezodôvodnil, preto žalobca považoval v tejto časti rozhodnutie za nepreskúmateľné. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uplatnil si trovy odvolacieho konania.

Opatrovník žalovaného sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolací súd v zmysle zásad ustanovenia § 212 O. s. p. preskúmal rozsudok v rozsahu suspenzívneho (odkladného) účinku odvolania (§ 206 O. s. p.) v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením

§ 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že nie sú splnené podmienky ani pre potvrdenie ani pre zmenu napadnutého rozsudku.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

V danom prípade sa odvolací súd stotožnil z názorom žalobcu, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď aplikoval právne predpisy (najmä nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z.) Slovenskej republiky. V súlade s bodom 1. všeobecných obchodných podmienok ČSOB účinných od 01.05.2005 sa zmluvné strany dohodli, že právne vzťahy medzi nimi sa budú riadiť právom Českej republiky. I v prípade pochybnosti, či spotrebiteľ mal možnosť si vybrať rozhodné právo, v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady ES č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I.) článku 4 „rozhodné právo pri absencii voľby“, bod prvý. písm. b/ vyplýva, že pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu a bez toho, aby boli dotknuté články 5 až 8, zmluva o poskytovaní služieb sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb. V tomto prípade teda bez akýchkoľvek pochybností je nutné prisvedčiť žalobcovi, že ako rozhodné hmotné právo malo byť použité právo Českej republiky. Úlohou súdov je ex offio podrobiť kontrole spotrebiteľské právne vzťahy, avšak táto kontrola musí mať svoj základ v platných právnych predpisoch aplikovateľných na daný prípad. Namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo dôvodné.

Prvostupňový súd správne vyhodnotil právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným ako vzťah spotrebiteľský. Uvedenú skutočnosť nenamietal ani žalobca v podanom odvolaní. Súd prvého stupňa poukázal na nemožnosť priznania duplicitného nároku po vyhlásení splatnosti dlhu v časti úrokov a súčasne úrokov z omeškania. Z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 12/2014 zo dňa 30.06.2014 vyplýva, že „Za čas po splatnosti úveru má veriteľ právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Takýmto neprípustným navyšovaním úrokov z omeškania je aj právna konštrukcia navýšenia úrokov z omeškania o úroky za úver, napríklad zmluvnou podmienkou o platení úrokov za úver do zaplatenia aj po splatnosti úveru, a teda počas omeškania“. Obdobný právny názor vyplýva napr. z rozsudkov Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 79/2014 zo dňa 13.08.2014, sp. zn. 4Co 83/2013 zo dňa 07.05.2014, sp. zn. 2Co 159/2013 zo dňa 12.05.2014, sp. zn. 1Co 29/2014 zo dňa 19.03.2014, sp. zn. 1Co 160/2013 zo dňa 12.05.2014.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd zdôrazňuje, že platenie úrokov ako zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru je tak dôvodné len do doby splatnosti úveru, teda do doby, v ktorej bol dlžník povinný predmetné finančné prostriedky vrátiť. Za čas po splatnosti úveru má veriteľ právo na úroky z omeškania, ktoré predstavujú sankciu za oneskorené plnenie, a to vo výške určenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Napadnutým rozsudkom priznaná bola suma 74 071,54 Kč pozostávajúca z nesplatenej istiny 58 797,46 Kč, poplatkov 306 Kč a úroku z omeškania 14 968,08 Kč (9 % ročný úrok z omeškania zo sumy 59 103,46 Kč od 26.08.2010 do 18.06.2013) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 59 103,46 Kč od 19.06.2013 do zaplatenia. Úroky v dohodnutej sadzbe 10,90 % ročne z dlžnej istiny úveru do dňa splatnosti súdom prvého stupňa priznané neboli. Súd prvého stupňa pritom nepriznanie úroku z úveru žiadnym spôsobom nezdôvodnil. Z tohto dôvodu je rozhodnutie nedostatočné a nepresvedčivo odôvodnené, čo má za následok jeho nepreskúmateľnosť.

Dôvodnou bola aj odvolacia námietka žalobcu týkajúca sa skutočnosti, že rozhodnutie vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu veci. Súd prvého stupňa ako moment zosplatenia úveru uviedol deň 18.06.2013. Uvedené tvrdenie však nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a je v rozpore s obsahom spisu. Zo žaloby, ako aj z odvolania žalobcu vyplýva, že žalobca po tom, ako žalovaný riadne nesplnil svoj záväzok a bol márne vyzývaný za zaplatenie dlhu, pristúpil k zosplateniu dlhu ku dňu 25.08.2010. Na čl. 35 spisu sa nachádza list žalobcu označený ako „Oznámení o zesplatení úveru“, z ktorého priamo vyplýva, že banka vyhlásila splatnosť celého úveru k 25.08.2010. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, z akého dôvodu súd považoval dátum 18.06.2013 za deň účinnosti zosplatenia úveru, na základe akých okolností tak usudzoval.

Aj táto skutočnosť spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Dňa 18.06.2013 žalobca vykonal iba kapitalizáciu (prepočítanie, premena z percentuálneho vyjadrenia úrokov na konkrétnu hodnotu úrokov či úrokov z omeškania). Ide o dátum, ktorý je bez právnej relevancie k nárokom žalobcu na úroky a úroky z omeškania.

Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 157 O. s. p.. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia. V tejto súvislosti je právne významné práve ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa žalobca domáha a z akých dôvodov ako sa vo veci vyjadril odporca prípadne iný účastník konania stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami vrátane ich povinností svoje rozhodnutia náležite odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutia totiž dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa správal pri rozhodovaní o veci samej.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ústavnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Keďže súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav veci a zároveň vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkom odňala možnosť riadne brániť svoje záujmy v odvolacom konaní, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f), h) a ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou prvostupňového súdu bude vec opätovne prejednať a rozhodnúť, pričom na právne vzťahy účastníkov aplikuje ako rozhodné právo platné právo Českej republiky a rozhodnutie náležite odôvodní tak, aby odôvodnenie vychádzalo zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci majúceho oporu v obsahu spisu.

Prvostupňový súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O. s. p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.